

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 10CoCsp/39/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5823231179
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 09. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Erik Varga
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2023:5823231179.1

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Erika Vargu a členov senátu - sudcov JUDr. Martiny Mochnáčovej a JUDr. Róberta Urbana, o návrhu navrhovateľky: U. Z., nar. X.XX.XXXX, bytom D. P. XXX, právne zastúpená spoločnosťou JUDr. Peter Vachan, advokát s. r. o., so sídlom Žilina, Pavla Mudroňa 1191/5, proti žalovanému: PARIBAS PERSONAL FINANCE SA, spoločnosť zapísaná v Registri obchodu a spoločností pod číslom 542 097 902 RCS Paris, so sídlom na adrese Boulevard Haussmann 1, 75009 Paríž, Francúzska republika, konajúca v Slovenskej republike prostredníctvom BNP PARIBAS PERSONAL FINANCE SA, pobočka zahraničnej banky, so sídlom Bratislava, Karadžičova 2, IČO: 47 258 713, právne zastúpená spoločnosťou Soukeník - Štrpka, s. r. o., advokátska kancelária so sídlom Bratislava, Šoltésovej 14, na nariadenie neodkladného opatrenia, na základe odvolania žalovaného proti uzneseniu Okresného súdu Námestovo č. k. 14Csp/50/2023-16 zo dňa 19. júla 2023, takto

rozhodol:

Uznesenie súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.
Navrhovateľka **m á** voči žalovanému **n á r o k** na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým uznesením okresný súd (ďalej v texte aj ako súd prvej inštancie) vyhovel návrhu navrhovateľky a nariadil neodkladné opatrenie, ktorým uložil žalovanému povinnosť zdržať sa použitia zmluvného ustanovenia označeného ako „Dohoda o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov (§ 551 Obč. zákonníka v platnom znení)“ uzatvoreného ako súčasť zmluvy o poskytnutí spotrebiteľského úveru č. 260732372898934 a vykonať oznámenie zamestnávateľovi navrhovateľky (Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava), aby upustil od vykonávania zrážok zo mzdy (výrok I.).

2. Následne výrokom II. poučil žalovaného, že na tamojšom súde môže podať proti navrhovateľke žalobu o zaplatenie dlhu z dotknutej zmluvy o poskytnutí spotrebiteľského úveru.

3. Súd prvej inštancie argumentoval, že v dohoda o zrážkach zo mzdy nebola individuálne dojednaná, vychádzajúc zo skutočnosti, že je súčasťou formulárovej zmluvy a navrhovateľka ako spotrebiteľ/dlžník nemala možnosť ovplyvniť jej obsah. Z hľadiska právnej kvalifikácie spornej zmluvy ide okrem iného o typovú zmluvu v zmysle § 23a ods. 1 zákona č. 634/1992 Zb. Sporné dojednanie o zrážkach zo mzdy zakladá nápadný nepomer medzi právami a povinnosťami zmluvných strán na škodu spotrebiteľa (§ 23a ods. 2 písm. a/ zák. č. 634/1992 Zb.), keď umožňuje obísť ex offo súdnu kontrolu zmluvných podmienok. Okresný súd mal z návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia žalobkyne a jeho príloh, ako aj z výsledkov vlastného šetrenia osvedčené nebezpečenstvo ujmy bezprostredne hroziacej navrhovateľke, resp. potrebu bezodkladnej úpravy pomerov strán sporu. Aktuálne totiž hrozí, že v dôsledku výkonu zrážok z jej mzdy na základe neprimeranej podmienky typovej/spotrebiteľskej zmluvy žalovaný vymôže viac, než mu patrí.

4. Okresný súd zdôraznil/uzavrel, že výkon zrážok zo mzdy navrhovateľky nemožno viesť na základe sporného dojednania o zrážkach zo mzdy, ktoré predstavuje neprimeranú podmienku (typovej zmluvy), na škodu spotrebiteľa zakladajúcu nápadný nepomer medzi právami a povinnosťami zmluvných strán.

Dodal, že podľa predmetnej úverovej zmluvy bol navrhovateľke poskytnutý úver 19.080,- Sk, ktorý sa zaviazala splatiť mesačnými splátkami v počte 10 a vo výške 2.157,- Sk, celkovo 21.570,- Sk; žalovaný však prostredníctvom žiadosti o vykonávanie zrážok žiada uhradiť dlžnú sumu 2.164,55 eur, čo po prepočte na základe konverzného kurzu predstavuje viac ako trojnásobok dlžnej sumy uvádzanej v predmetnej úverovej zmluve.

5. Navyiac, s ohľadom na časový odstup od jej uzavretia - viac ako 20 rokov - okresný súd nevytlúčil ani premlčanie práv žalovaného z nej vyplývajúcich, na čo by súd v zmysle § 54a Obč. zák. musel prihliadať z úradnej povinnosti (v rámci riadneho uplatnenia pohľadávky žalovaného na súde).

6. O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol pri aplikácii § 255 ods. 1 CSP tak, že priznal navrhovateľke nárok na náhradu trov konania voči žalovanému v rozsahu 100 %.

7. Proti tomuto uzneseniu podal odvolanie žalovaný, ktorý sa domáhal jeho zrušenia a zamietnutia návrhu na vydanie neodkladného opatrenia.

8. Namietal, že v minulosti už bolo na okresnom súde vedené konanie pod sp. zn. 4Csp/22/2021 s totožnými sporovými stranami, predmetom ktorého bol identický návrh navrhovateľky na nariadenie neodkladného opatrenia o povinnosti zdržať sa použitia dohody o zrážkach zo mzdy, navyše z rovnakých dôvodov, ako aj v tomto prípade. V označenom konaní súd uložil žalovanému povinnosť zdržať sa použitia zmluvného ustanovenia označeného ako „Dohoda o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov (§ 551 Občianskeho zákonníka v platnom znení)“ uzatvoreného ako súčasť zmluvy o poskytnutí spotrebiteľského úveru č. 260732372898934 a vykonať oznámenie zamestnávateľovi žalobkyne, aby upustil od vykonávania zrážok zo mzdy. Zároveň okresný súd uložil navrhovateľke, aby v lehote 30 dní odo dňa doručenia uznesenia o nariadení neodkladného opatrenia podala proti žalovanému žalobu o určenie neplatnosti úverovej zmluvy. Predmetné konanie o nariadení neodkladného opatrenia bolo právoplatne skončené a keďže si navrhovateľka nespĺnila povinnosť uloženú jej v zmysle II. výroku a nepodala žalobu vo veci samej v súdom určenej lehote, okresný súd uznesením č. k. 4Csp/22/2021-36 zo dňa 2.6.2022 zrušil nariadené neodkladné opatrenie. V tejto súvislosti žalovaný doplnil, že z omisívneho správania navrhovateľky vyplýva, že obava resp. potreba bezodkladnej úpravy pomerov strán tak, ako ju v tomto konaní prezentovala navrhovateľka, buď už v tomto čase neexistovala alebo v priebehu konania zanikla, resp. sa znížila intenzita potreby nariadenia úpravy pomerov strán ad hoc.

9. Odvolateľ ďalej uviedol, že navrhovateľka neuvádza žiadne iné nové skutočnosti, ktoré by vznikli po zrušení neodkladného opatrenia, a ktoré by odôvodňovali potrebu bezodkladne upraviť pomery strán sporu. Žiadosť o vykonávanie zrážok zo mzdy bola zamestnávateľovi navrhovateľky doručená dňa 27.4.2021, t.j. navrhovateľkou deklarovanej stav trvá od tohto času, pričom z objektívnych dôvodov nemôže ísť o stav bezprostredne hroziacej ujmy, ktorý by vyžadoval neodkladnú úpravu pomerov strán sporu o to viac, keď navrhovateľka po nariadení neodkladného opatrenia neiniciovala konanie vo veci samej.

10. Napokon, žalovaný nesúhlasil ani s rozhodnutím súdu o nároku na náhradu trov konania. Procesnú situáciu v súdnej veci, a síce pasivitu navrhovateľky po vydaní predchádzajúceho neodkladného opatrenia a následné iniciovanie identického návrhu na vydanie neodkladného opatrenia, bez existencie akejkoľvek zmeny v relevantných okolnostiach skutkového stavu, totiž považuje za dôvod hodný osobitného zreteľa, ktorého existencia v konaní má za následok nepriznanie náhrady trov konania žiadnej zo strán.

11. Navrhovateľka v písomnom vyjadrení k odvolaniu žalovaného žiadala napadnuté uznesenie potvrdiť.

12. Argumenty uvádzané žalovaným považovala za právne bezvýznamné, predošlé konanie bolo právoplatne skončené a s poukazom na § 329 ods. 3 CSP rozhodnutie o zrušení neodkladného opatrenia nezakladá prekážku právoplatne skončenej veci. Naopak, ak žalovaný opäť pristúpi k vykonávaniu zrážok zo mzdy, musí si byť vedomý, že navrhovateľka opäť podá návrh na zastavenie nezákonne vykonávaných zrážok zo mzdy.

13. Žalovaný v písomnom stanovisku zotrval na svojich tvrdeniach prezentovaných v odvolaní.

14. Napokon, v poslednom vyjadrení navrhovateľka s poukazom na stanovisko svojho zamestnávateľa uviedla, že mzdová účtovníčka (jej zamestnávateľa) s ohľadom na skutočnosť, že do júla 2023 nebolo doručené žiadne oznámenie o nevykonávaní zrážok, pristúpi k vykonávaniu zrážok zo mzdy.

15. Krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie podala subjektívne legitimovaná strana sporu (§ 359 CSP), v zákonom stanovenej lehote (§ 362 CSP), vec preskúmal v rozsahu a z dôvodov podľa § 379 a § 380 ods. 1 CSP a bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) uznesenie okresného súdu potvrdil ako vecne správne podľa § 387 ods. 1 CSP.

16. Žalovaná strana neučinila sporným východiskový postulát o spotrebiteľskom charaktere posudzovaného (záväzkovo) právneho vzťahu.

17. V danej spojitosti súd prvej inštancie spôsobom zodpovedajúcim obsahu spisu a charakteru/povahe aplikovaného inštitútu neodkladného opatrenia vyhodnotil jednak okolnosť, že zmluvná podmienka zakotvujúca dohodu o zrážkach zo mzdy nebola dojednaná individuálne a súčasne náležite identifikoval hrozbu - v podobe potenciality/možnosti, že dodávateľ/veriteľ obídenním súdnej kontroly prostredníctvom zrážok zo mzdy vymôže aj čiastky/položky mu neprináležiace - zakladajúcu relevantný nepomer medzi právami a povinnosťami zmluvných strán na škodu spotrebiteľa. Dohoda o zrážkach zo mzdy totiž síce má svoj základ v znení platného zákona, v spojení s ostatnými zmluvnými klauzulami a okolnosťami veci, však môže predstavovať nástroj na zinkasovanie aj/až úžerného plnenia (bod 4 posledná veta tohto odôvodnenia). Tieto skutočnosti vo vzájomnej kumulácii umožňujú predbežne konštatovať osvedčenosť existencie ujmy bezprostredne hroziacej navrhovateľke, keď navrhovateľka aktuálne nedisponuje iným prostriedkom, ako tento proces zastaviť (než žiadať súd o nariadenie neodkladného opatrenia).

18. Súčasne, pokiaľ žalovaný poukazuje na predchádzajúce konanie a rozhodnutie o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia, je nesporné, že toto/skoršie neodkladné opatrenie už bolo zrušené (nie je teda daná prekážka v podmienkach konania) a zásadnou odlišnosťou skutkového základu návrhu (na rozdiel od skoršieho návrhu/konania) je skutočnosť, že zamestnávateľ navrhovateľky aktuálne - správa zamestnávateľa na č. l. 15 spisu zo dňa 17.7.2023, t.j. 2 dni pred rozhodnutím súdu prvej inštancie - zaradil predmetnú pohľadávku „na druhé poradie“ a vyslovil predpoklad, že už v nasledujúcom zúčtovaní mzdy bude zrážka vykonaná.

19. Odhliadnuc od uvedeného považoval odvolací súd za zásadnú okolnosť, ktorá viedla k potvrdeniu napadnutého uznesenia, primárne konštatovanie súdu prvej inštancie o enormnom časovom odstupe od uzavretia zmluvy (viac ako 20 rokov), čoho dôsledkom má/môže byť premlčanie práv žalovaného (zo zmluvy vyplývajúcich), na čo musí súd v zmysle § 54a Obč. zák. prihliadať z úradnej povinnosti.

20. Opísaný úsudok žalovaná strana žiadnym spôsobom nespochybnila. Táto rezignácia na vecnú protiargumentáciu bez ďalšieho musí viesť k procesnému neúspechu žalovaného v tomto štádiu konania, nakoľko dôsledkom predmetnej pasivity je (bez ďalšieho) ustálenie záveru o potrebe úpravy dotknutých práv, nakoľko právny inštitút zrážok zo mzdy (inak legálny/legitímny) by slúžil na vymoženie nároku, ktorého danosť bola spochybnená kvalifikovaným plynutím času.

21. Zároveň platí, že týmto osobitostiam danej veci zodpovedá uloženie povinnosti podať žalobu (práve a len) veriteľovi (ako to učinil okresný súd), nie navrhovateľke (ako k tomu došlo v skoršom uznesení o nariadení neodkladného opatrenia).

22. Možno preto uzavrieť/zhrnúť, že nariadenie neodkladného opatrenia okresným súdom sa javí ako efektívny spôsob bezodkladnej ochrany pred realizáciou práv žalovaného vykonávaním spornej dohody o zrážkach zo mzdy, keďže od zamestnávateľa nemožno spravodlivo požadovať, aby sám zhodnotil otázku platnosti či neplatnosti, resp. iných vád právnych úkonov tretích osôb, na ktorých neparticipoval. Nariadením neodkladného opatrenia pritom nie je dotknutý nárok žalovaného, keďže voči navrhovateľke si ho môže uplatniť v súlade s poučením uvedeným v II. výroku uznesenia súdu prvej inštancie.

23. Osobitne žalovaný napadol i výrok o trovách prvoinstančného konania, keď nepodanie žaloby vo veci samej zo strany navrhovateľky, podľa jeho názoru zakladá dôvod hodný osobitného zreteľa pre nepriznanie náhrady trov konania žiadnej zo strán.

24. Odvolací súd si predmetnú argumentáciu neosvojil. Navrhovateľkou realizovaná ochrana (hmotného) práva má svoj základ (práve a len) v postupe žalovaného, smerujúcom k obídenniu významného prvku újmného práva a to ex offio súdnej ochrany spotrebiteľa. Náležitým preto bola/je aplikácia zásady úspechu v spore vo vzťahu k trovám konania.

25. O trovách aktuálneho odvolacieho konania rozhodol krajský súd podľa § 255 ods. 1 v spojení s 396 ods. 1 CSP. Odvolateľ - žalovaný nebol so svojím odvolaním úspešný, preto protistrane - navrhovateľke

patrí voči nemu nárok na náhradu trov odvolacieho konania (v plnom rozsahu). O konečnej/konkrétnej výške týchto trov rozhodne v zmysle § 262 ods. 2 CSP súd prvej inštancie.

26. Toto rozhodnutie krajského súdu bolo prijaté hlasovaním senátu v pomere hlasov 3:0.